

# สิทธิในด้านต่างๆ

ตัวอย่างสิทธิและเสรีภาพด้านต่างๆของประชาชนชาวไทยมีดังนี้

## สิทธิในทรัพย์สิน

สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน ได้รับความคุ้มครองขอบเขตแห่งสิทธิ และการจำกัดขอบเขตแห่งสิทธิ เช่นว่านี้ย่อมเป็นไปตามกฎหมายบัญญัติ

## เสรีภาพในการประกอบอาชีพ

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ และการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม การจำกัดเสรีภาพนี้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการป้องกันภัยพิบัติสาธารณะฉุกเฉิน

## สิทธิในการรับบริการสาธารณสุข

บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอในการรับบริการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน และผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขของรัฐโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

## สิทธิความเสมอภาพ และมาตรการการส่งเสริมสิทธิ

1. สิทธิของเด็กและเยาวชน เด็ก เยาวชนมีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรง และการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มีผู้ดูแลมีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูและการศึกษาอบรมจากรัฐ
2. สิทธิของคนชรา บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปี บริบูรณ์มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ
3. สิทธิของคนพิการ บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพ มีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐ

## สิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาคุณภาพ

บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษา และการได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้ดำรงชีพอยู่ได้ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่เกิดอันตรายต่อสุขภาพ อนามัย สวัสดิการ การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรง ต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบนั้น ๆ รวมทั้งได้ให้องค์กรอิสระด้านสิ่งแวดล้อมให้ความเห็นประกอบก่อน

บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล และเหตุผลจากหน่วยงานของรัฐก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพ สิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย หรือส่วนได้ส่วนเสียสำคัญที่เกี่ยวกับตนหรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิเสนอความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ

1. สิทธิผู้บริโภค สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

2. สิทธิในการรับทราบข้อมูลข่าวสารสาธารณะ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับทราบข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลนั้นจะกระทำต่อความมั่นคงของรัฐ ความปลอดภัยของประชาชน หรือส่วนได้ส่วนเสียอันพึงได้รับความคุ้มครองของบุคคลอื่น

3. สิทธิในการฟ้ององค์กรรัฐ สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์การอื่นของรัฐที่เป็นนิติบุคคลให้รับผิดชอบเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ตามกฎหมายบัญญัติ

4. สิทธิในการป้องกันและต่อต้านการล้มล้างการปกครองและยึดอำนาจการปกครอง บุคคลจะใช้สิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญนี้ หรือเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ โดยวิธีซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ไม่ได้

ในกรณีที่บุคคลหรือพรรคการเมืองกระทำการเช่นนี้ ผู้รู้เห็นการกระทำความดังกล่าวมีสิทธิเสนอเรื่องให้อัยการสูงสุดตรวจสอบข้อเท็จจริง และยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสั่งการให้เลิกการกระทำนั้น

นอกจากนี้ยังให้สิทธิบุคคลที่จะต่อต้านโดยสันติวิธีซึ่งการกระทำใด ๆ ที่เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศโดยวิธีการซึ่งมิได้เป็นไปตามวิถีทางที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญนี้